

ЕНЕРГИЈА

КОСТОЛАЦ

број 23 // септембар 2019.

ISSN 2560-5135

■ Ремонт ТЕ „Костолац Б“

„Двојка“ се спрема
за зиму

- Потписивањем сертификата о завршетку уговорених радова на првом пакету Шестог БТО система почетком септембра и формално су се стекли услови да „Електропривреда Србије“ преузме багер „SchRs 1400“ у своје власништво. Сертификат су потписали представници ЕПС-а и огранка „ТЕ-КО Костолац“, са представницима кинеске компаније ЦМЕК и њеним подизвођачима.

Садржај

актуелно

- 05 Производња електричне енергије
Електране изнад плана
- 09 Изградња нове ТС „Рудник 5“
Припреме за пробни рад
- 10 Површински коп „Дрмно“:
Људи са дреглајн багера“
Није лако постати мајстор на „ЕШ“
- 11 Ватрогасна јединица огранка
„ТЕ-КО Костолац“
Ове године 90 интервенција
- 12 Постројење за третман отпадних вода
у ТЕ „Костолац Б“
Почела изградња
- 14 Одржани 42. Спортски сусрети
радника ЕПС-а
Произвођачи угља најбољи
- локални мозаик**
- 15 Манифестација „Костолачко лето“
Олдтајмери на улицама Костолаца
- 17 „Игрице без граница 2019“
Дружење и такмичење најмлађих
- временов**
- 18 У сусрет јубилеју 150 година рударења
у Костоцу (3)
Рудник покренуо и другу индустрију

Ремонт ТЕ „Костолац Б“

„Двојка“ се спрема за зиму

07

Обележено 29 година
ХЕ „Пирот“
**Инвестиције
ЕПС-а за
очување и
повећање
производње**

08

О производњи и плановима
инфраструктурних радова

Повећање откривке је приоритет

импресум

ЕНЕРГИЈА
ЕПС КОСТОЛАЦ

ИЗДАВАЧ: ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ ЕЛЕКТРОПРИВРЕДА СРБИЈЕ,
ISSN 2560-5135
ЧАСОПИС ИЗЛАЗИ МЕСЕЧНО.

В.Д. ДИРЕКТОРА ЕПС: Милорад Грчић, ДИРЕКТОР СЕКТОРА ЗА ОДНОСЕ С ЈАВНОШЋУ: Звездана Јовановић Поповић,
РУКОВОДИЛАЦ СЛУЖБЕ ЗА ОДНОСЕ С ЈАВНОШЋУ ОГРАНКА ТЕ – КО КОСТОЛАЦ И ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК: Новица
Антић, РЕДАКЦИЈА: Саша Срећковић, Предраг Животић, Ивана Миловановић и Вишња Огњановић, АДРЕСА РЕДАКЦИЈЕ:
Николе Тесле 5 - 7, 12208 Костолац, ТЕЛЕФОН: 012/241-904, e-mail: redakcija@te-ko.rs, WEB SITE: www.eps.rs, ЛИКОВНА
И ГРАФИЧКА ПРИПРЕМА: „КОМАЗЕЦ“, Инђија, НАСЛОВНА СТРАНА: Ивана Миловановић, ЛОГОТИП: Милош Павловић,
ШТАМПА: „КОМАЗЕЦ“, 22320 Инђија, Краља Петра I 66, ТИРАЖ: 1.500 примерака

Први број, под називом „Новине“, изашао 25. маја 1957. године. Од наредног броја лист је излазио под називом „Глас произвођача“ све до 14. септембра
2010, од када је назив промењен у „ТЕ – КО Костолац“ (до 30. јуна 2015) од 15. 11. 2017. године опет излази под називом „ЕПС енергија Костолац“.

„Двојка“ се спрема за зиму

Ремонт је почео 6. јула а блок ће бити на мрежи 17. децембра. До почетка септембра урађени су послови предвиђени термин планом и углавном се односе на мерења и демонтажу опреме

Капитални ремонт блока 2 у ТЕ „Костолац Б“ почео је 6. јула. Предвиђено је да се сви послове заврше до 17. децембра када се очекује да овај термокапацитет буде синхронизован на електроенергетску мрежу Србије.

Припреме за реализацију капиталног ремонта су трајале више од годину дана, јер су наведени послови комплексни. За сваки посао је потребно значајно време пре уговарања - указује Жељко Илић, директор ТЕ „Костолац Б“.

Сложеност послова диктира да се припрема

за ремонт одвија у више фаза, од којих је прва израда ремонтних планова.

Сама реализација послова подразумева да се после израде планова приступи формирању конкурсних документација, а потом следе фазе сагледавања понуда, уговарање итд. Такође, за овакве комплексне послове потребно је више месеци за фабрикацију опреме која ће се уграђивати у застоју блока. Како би се један од наведених уговора успешно реализовао, постоји тим колега које дају свој допринос у различитим фазама припреме и реализације уговора, почев од техничких лица, комерцијалног сектора до највишег руководства ЕПС-а - рекао је Илић.

Од већих послова који се реализују у капиталном ремонту блока 2 ове године, треба споменути капитални ремонт турбогенератора који ради фирма „GE Power“.

Увођење примарних и секундарних мера за редукацију азотних једињења, ради конзорцијум око фирме „Via Ocel“, са пројектним решењем „GE Power“.

Капитални ремонт Р3В-а са заменом саћа врши „Термоопрема“, а замену дела МП1 ради конзорцијум око компаније „Монт-р“. Значајне послове на ложном уређају и на постројењима горива и отпепељивања изводе фирме ЈП

„Термоелектране Косово“ и ПРИМ Костолац. Миграцију управљачког система ради Институт „Михајло Пупин“, а ремонт трансформатора сопствене потрошње блока „Comel“ - рекао је Илић.

До почетка септембра на блоку 2 су урађени послови предвиђени термин планом и углавном се односе на мерења и демонтажу опреме, истиче др Далибор Стевић, главни инжењер одржавања у овој термоелектрани.

Екологија

Од значајних еколошких захвата издваја се увођење примарних и секундарних мера за редукацију NOx, које ће омогућити додатну заштиту животне средине.

Демонтажа канала аеросмеше и горионика приводи се крају. Када је реч о производњи опреме за овај сегмент ремонта, почела је испорука панела цевног система котла. У наредном периоду очекују се испоруке горионика, канала аеросмеше и канала ваздуха. У току су активности на демонтажи цевног система котла, као и припремне активности за његову монтажу - рекао је Стевић.

– Када је реч о капиталном ремонту турбогенератора завршена је демонтажа, а дефектажа и испитивање опреме су у завршној фази. Испоручени су резервни делови и припрема за уградњу. Ротор генератора и модул турбине високог притиска послати су на фабрички сервис код оригиналног произвођача – додаје Стевић.

Код капиталног ремонта РЗВ-а, са заменом саћа извршена је комплетна демонтажа топлог и хладног саћа. Нове позиције топлог и хладног саћа су произведене комплетно и испоручене у ТЕ „Костолац Б“. Код замене дела МП1, извршена је демонтажа 230 тона опреме, а у току су монтажа и заваривање нове. Монтирано је око 50 одсто позиција цеви, а заварено 22 одсто спојева.

Када је реч о миграцији управљачког система, демонтиран је стари и монтиран нови хардвер у орманима ПЛЦ-а.

– Инсталирани су сервери, инжењерске станице и синхронизатор времена, а у току је израда ЛЕДЕР-а и екранских приказа – каже Стевић.

У склопу ремонта трансформатора сопствене потрошње блока 2БТ2, урађена је демонтажа трансформатора и транспорт у фабрику извођача радова, као и расклапање, дефектажа и испитивање трансформатора, а предвиђена је и замена регулационе склопке трансформатора.

Треба поменути и радове на замени и модернизацији опреме за мерење и регулацију који се успешно реализује према пројекту.

И. Миловановић

■ Производња копа „Дрмно“
за осам месеци ове године

Ископано 5,6 милиона тона угља

На Површинском копу „Дрмно“, како нам је речено у Служби за праћење и анализу производње, у августу је ископано 741.101 тона угља. За потребе ТЕ „Морава“ из Свилајнца током прошлог месеца испоручено је 25.712. тоне угља. Од краја јула почела је испорука угља и за ТЕНТ у Обреновцу. У августу је испоручено 65.441 тона угља.

Од почетка године на копу „Дрмно“ ископано је 5.669.253 тоне угља. Просечна калоријска вредност угља износила је 8.358 килоцула по килограму угља, што је више од планиране топлотне вредности.

Рударским системима који су ангажовани на откривању угља у августу је откопано 2.783.341 кубни метар јаловине. Од почетка године откопано је и одложено на одлагалишту укупно 19.933.958 кубика чврсте масе.

С. Ср.

■ Производња електричне енергије

Електране изнад плана

Термоелектране у Костоцу производе електричну енергију у складу са утврђеним билансом, тако да је до краја августа у „ТЕ-КО Костолац“ произведено укупно 4.011.248.000 kWh, што је више од плана за 9,8 одсто.

До краја ове године, очекује се да косточачке термоелектране достигну 5.508.000.000 kWh електричне енергије, уз напомену да се блок Б2 налази у шестомесечном капиталном ремонту.

У ТЕ „Костолац А“ до почетка септембра произведено је 1.295.140.000 kWh, тако да је план за ову термоелектрану премашен за 7,7 одсто. У истом периоду, ТЕ „Костолац Б“ је предала електроенергетском систему 2.716.108.000 kWh електричне енергије, што премашује план производње за 10,8 одсто.

Током октобра, косточачки термокапацитети производиће и топлотну енергију, у складу са почетком грејне сезоне. Топлотна енергија се користи за даљински систем грејања Пожаревца, Костолаца и припадајућих околних насеља.

И.М.

„Банд“ већ на месту састанка

„Бандваген 3“
транспортван је
у зону Вреоца, где
чека роторни багер
„глодар 10“, одакле
заједно крећу пут копа
„Радљево“

Како би се почело са експлоатационим радовима на копу „Радљево“, управо на Дан рудара, 6. августа, на Површинском копу Поље „Д“ почео је најкомплекснији и најдужи транспорт производне опреме у историји Рударског басена „Колубара“. Јединствен пројекат, током кога роторни багер „глодар 10“ и самоходни транспортер „бандваген 3“ пут нове радне позиције на копу „Радљево“ прелазе пругу, магистралу и реку, почео је управо пресељењем „бандвагена“. Он је са места где је радио као

одлагач на трећем БТО систему Поља „Д“ прошао непосредно уз локални пут од центра Вреоца до цркве. На овој позицији сачекаће долазак роторног багера „глодара 10“, будући да је предвиђено да путују заједно.

— Пут копа „Радљево“ иде цео производни систем, па можемо рећи да је овај пројекат стартовао већ крајем јуна, када је трећи БТО систем заустављен. Одмах је почела демонтажа одлагалишног и везног транспортера. Погонским машинама ови транспортери су

Без празног хода багера

Иако ће производни систем на Пољу „Д“ бити заустављен, роторни багер „глодар 10“ и даље ће бити у експлоатационом процесу. Разлог је елиминација празног хода багера и максимално искоришћење његовог капацитета. План је да се на копу „Радљево“ систем монтира и припреми пре доласка багера, да би производња откривке могла одмах да почне.

допремљени до близине првог А система на северној страни копа, односно Вољука, где су демонтрани и припремљени за транспорт у Радљево. Везни транспортер је већ отпремљен — каже Владан Ивковић, директор Поља „Д“.

Он истиче да, поред ових транспортера, на „Радљево“ транспортују и две повратне станице и коси чланак, а већ су послата 204 чланка.

За овакву врсту подухвата, који је јединствен у свету по много

чему, неопходна је била и више него добра организација, па је тако транспорт дуг 24 километра строго подељен по зонама и надлежностима.

Када је реч о транспорту производне опреме, приоритетан посао на Пољу „Д“ је израда траса за транспорт багера „глодара 10“. Планирано је да већ у првим данима октобра багер „глодар 4“ крене у транспорт како би заменио „глодар 10“ на радној позицији.

Д. Весковић

■ У огранку ЕД Врање лето препуно послова

Од коридора до нове инфраструктуре

Огранак ЕД Врање је у овој години највише ангажован на активностима на Коридору 10, као и на електромрежи за станове припадника снага безбедности које гради држава.

— Активно смо били укључени у изградњу потпуно нове ТС 35/10 kV „Момин камен“, чија је изградња завршена и поступак добијања употребне дозволе је у току. Вредност ове инвестиције је око 90 милиона динара, а извођачи радова су били „Електроизградња“ и „Сименс“. Упоредо са изградњом ове ТС, завршени су радови на мешовитом 35 kV воду између ТС 110/35/10 kV „Сува Морава“ и ТС 35/10 kV „Владичин Хан 1“, као и 35 kV вод између ТС 35/10 kV

„Владичин Хан“ и новоизграђене ТС 35/10 kV „Момин камен“ у укупној дужини од преко 11 километара. Вредност ових радова је већа од 195 милиона динара и они су реализовани у потпуности. Извођачи радова су биле фирме „Енергомонтажа“ и „Елнос“, а финансијер „Коридори Србије“. Оваквим инфраструктурним опремањем омогућено је пуштање у функцију новог ауто-пута, односно обезбеђено је поуздано напајање тунела, наплатних рампи и расвете, али и знатно поузданије и роструко напајање ТС 35/10 kV „Владичин Хан 1“, а самим тим и наших купаца на територији општине Владичин Хан — каже Горан Николић, директор огранка ЕД Врање.

Град Врање је, заједно са

Нишом, први почео реализацију изградње станова за припаднике снага безбедности, а ЕПС је одлуком Владе Републике Србије у обавези да овај пројекат прати у делу енергетске инфраструктуре. У кратком року, за мање од две недеље, огранак ЕД Врање је изградио и пустио у рад МБ ТС 10/0,4 снаге 2x630 kVA, из које ће се напајати 186 станова који се граде у овим зградама за припаднике војске и полиције. У најави Владе Републике Србије је да, поред четири зграде чија је изградња у току, буде направљена још једна са више од 200 станова. То значи да је задатак да се ЕД Врање укључи у овај посао и у наредном периоду.

М. Видојковић

Инвестиције ЕПС-а за очување и повећање производње

ЕПС испуњава своју обавезу да сачува и обнови производне капацитете које су градиле претходне генерације, а ради се и на проширењу производње

Сваки киловат-сат електричне енергије произведен из домаћих ресурса је златан и зато је ХЕ „Пирот“ са више од три милијарде kWh произведених током 29 година важна за „Електропривреду Србије“, рекао је Милорад Грчић, в. д. директора ЈП ЕПС у Пироту.

На обележавању 29 година од прве синхронизације ХЕ „Пирот“ на мрежу Грчић је рекао да је ЕПС у ту хидроелектрану од 2013. године до сада уложио око 250 милиона

Напредује изградња блока 3 у ТЕ „Костолац Б“

У ЕПС-овом огранку у Костолцу напредује реализација једног од највећих инвестиционих пројеката у Србији којим ће енергетски систем добити нови производни блок снаге 350 мегавата у ТЕ „Костолац Б“. Вредност инвестиције у оквиру друге фаза пакет-пројекта је 715,6 милиона долара, од чега ће у изградњу блока „Костолац Б3“ бити уложено 613 милиона долара. Друга фаза пројекта обухвата и део који се односи на повећање производних капацитета копа „Дрмно“ са девет на 12 милиона тона угља годишње изградњом шестог јаловинског система. Тај део инвестиције вредан је 97,6 милиона долара и радови на изградњи јаловинског БТО система су завршени.

динара, док су за ову годину планирана улагања од готово милион евра.

– Не само ову хидроелектрану, већ обнављамо сваку хидроелектрану широм Србије. Успели смо да покренемо пројекте који су били закочени и тако ћемо на крају 2020. године моћи да кажемо да је ХЕ „Ћердап“ као нов. Поред тога захваљујући разумевању председника Србије Александра Вучића потписали смо споразум са Русима и одмах 2021. године крећемо у реконструкцију „Ћердапа 2“ – истакао је Грчић.

Он је додао да ЕПС брине о сваком кориснику, без обзира да ли се ради о домаћинству или привреднику.

– У пиротском крају уложили смо нешто мање од три милиона евра у дистрибутивну мрежу. С обзиром да се пиротски крај развија и да постоји озбиљно интересовање инвеститора ЕПС ће обезбедити инфраструктуру и стабилно снабдевање електричном енергијом. И ово што радимо у пиротском крају радимо у буквално сваком делу Србије. Сваки и најудаљенији крај имаће реконструисану мрежу – рекао је Грчић.

И енергија и ремонт

На обе ђердапске ХЕ одвијају се интензивни радови. Ревитализација агрегата А2 у Хидроелектрани „Ћердап 1“ улази у финалну фазу. Тај огроман посао захтева тимски рад уз одличну организацију која се заснива на квалитетној сарадњи свих учесника у овом одговорном послу. Међусобно поверење и уважавање свих учесника огромног тима људи различитих профила и одговорност рецепт су за коначан резултат, а то је да се квалитетно и на време заврши ревитализација пете фазе, односно свих шест производних јединица. У току је ремонт агрегата А1 и А2 у ХЕ „Ћердап 2“. Оба агрегата биће у ремонту како је и планирано: А2 – 117 радних дана, А1 – 103 радна дана. Разлика је у броју дана када се због радова на блок-трансформатору ремонти два агрегата преклапају, и то уместо предвиђених 15, биће 25 радних дана. У септембру, односно октобру, овде је традиционално низак доток Дунава, тако да два агрегата ван погона неће изазвати застој у производњи. Планирано је да се ремонти заврше четири дана пре истека календарске године. План је реалан и сви су изгледи да се он оствари.

Поред тога што ЕПС има обавезу да сачува и обнови производне капацитете које су градиле претходне генерације, ради се и на проширењу производње.

– Због тога градимо трећи блок у „Костолцу Б“ и тај посао је увелико одмакао. Очекујем да ће релативно брзо почети и изградња новог блока „Колубара Б“ у Каленићу. Потпуно смо свесни да ће неким малим термо блоковима за неколико година проћи век

трајања, због тога ћемо имати нове блокове већег капацитета. На прагу смо и почетка градње ветропарка у Костолцу. Енергија јесте оно што је неопходно за будућност, ми смо ту да урадимо све што можемо – рекао је Грчић.

ХЕ „Пирот“ је вршна хидроелектрана са два агрегата снаге по 40 MW и веома важна тачка у уделу од око 30 процената електричне енергије коју ЕПС производи из обновљивих извора.

РЕ.

Повећање откривке је приоритет

Производња угља је стабилна у протеклих осам месеци и на нивоу биланса, али заостаје производња откривке. Изградња предвиђених инфраструктурних објеката приводи се крају

У рударском сектору Огранка „ТЕ-КО Костолац“ од почетка године интензивно се ради на реализацији овогодишњих планова у остваривању производних биланса и изградњи планираних инфраструктурних објеката. О реализацији постављених циљева током протеклих осам месеци и активностима које предстоје до краја године разговарали смо са Веселином Булатовићем, директором за производњу угља „ТЕ-КО Костолац“.

Он је досадашње производне резултате оценио као стабилне и на нивоу биланса.

– На депонијама имамо више од билансираних потреба угља, али морамо повећати експлоатационе резерве откривеног угља на копу. Такође, производњу откривке морамо да повећамо. Досадашњи учинак је на нивоу од око 80 одсто и то због поузданости рада главних рударских система ангажованих на откопавању јаловине. Напоменућу да багер два „SRs 2000“, који ради у склопу Петог БТО система стоји од 5. априла. Трудимо се да његова велика оправка буде што пре завршена и да се у септембру багер укључи у производни процес. И поред свих контрола, квалитет резервних делова је проблематичан. Предузимају се кораци, у складу са законом, да

■ Веселин Булатовић

се од директних произвођача опреме набављају витални оригинални делови. То ће се одразити на већу поузданост и погонску спремност машина у експлоатацији – истиче Булатовић.

Он напомиње да је пооштрени начин пријема добара и објашњава да се пријем робе врши у фабрици, где огранак „ТЕ-КО Костолац“ као наручилац задржава право да ангажује

овлашћену установу да изврши додатну контролу, према важећем уговору.

– Очекујем да ће ова мера дати резултате и да ће од наредне ремонтне сезоне погонска спремност машина и опреме бити много већа и поузданија. Када је реч о поузданости рада машина, напомињем да је посебно критичан багер „710 ведричар“ којим се открива угљ. У производњи је од 1984. године. На овом багеру морамо урадити комплетну реконструкцију. Ове године јавна набавка није прошла. Она ће бити обновљена и наредне године, а овај посао биће урађен. Багер ради на принципу вуче и клизања радних елемената. Њихово хабање је велико и морамо да имамо адекватну количину квалитетних делова за замену – каже Булатовић.

На питање како напредују радови у зони Храстоваче, он објашњава да се испред фронта рударских радова одвијају бројне активности које су у функцији стварања услова за несметано напредовање копа.

– Измештамо објекте у зони Храстоваче који су мелиорационог типа, што ће трајати најмање две године. Међутим, део посла мора бити завршен до краја ове године, јер по динамици рударских радова Пети и Шести систем улазе у део ове зоне где морају да имају обезбеђене адекватне услове за рад. Очекујем да ће у септембру бити пуштена у рад нова 16. линија за дубинско одводњавање, а одмах потом мора да се крене са изградњом 17. бараже бунара –

Очекивања од новог, Шестог система

Завршени су радови на монтажи новог, Шестог рударског система за откривање угља. Машине су на радним позицијама, где се раде функционалне пробе. Много ће значити да од јесени крену са производњом откривке Пети и Шести систем, што ће значајно допринети повећању откривке. Такође, приводи се крају и изградња ТС „Рудник 5“ – истиче Булатовић.

■ Багер ведричар 710

најављује Булатовић и објашњава да недостатак радника утиче на организацију посла.

– Саградићемо објекте, поправићемо машине, али резултата и производње нема без људи. Копу „Дрмно“ недостаје више стотина производних радника. Због мањка радника имамо дуже застоје, непланска стајања система. Једноставно, немамо људе који би у потпуности опслужили производни процес. И ове године, „по сили закона“, један број радника отићи ће у пензију, што ће опет смањити број запослених у производњи. Почели смо са процедуром пријема, али не и сам пријем. Очекујем да ће се наредне године ово питање брже решавати. Да би млади радник постао добар мајстор електричар, дизаличар, багериста, треба најмање три до пет година и зато је важно да се питање запошљавања што пре реши – рекао је Булатовић.

С. Срећковић

■ Недостају производни радници

■ Стабилна производња угља

■ Изградња нове ТС „Рудник 5“

Припреме за пробни рад

Радови на изградњи трафостанице „Рудник 5“ 110/6 kV одвијају се према плану и током септембра та ТС ће бити стављена под напон. Планирано је да објекат буде пуштен у пробни рад у октобару. Реч је о трафостаници снаге 2x16 MVA и напона 110/6 kV, и саставни је део пакета опреме за шести БТО систем. Трафостаница снабдева електричном енергијом рударску опрему у склопу новог БТО система, али и друге инфраструктурне објекте на копу „Дрмно“.

Према речима Александра Златковића, пројект менаџера за изградњу трафопостројења, у развојном пољу ТС „Рудник 5“ 110 kV завршени су грађевински радови и монтирана је сва електро опрема.

– На командној згради у току је последња фаза електро монтажних и грађевинских радова, после којих следе функционалне

пробе. „Сименс“ је испоручио сву предвиђену електро опрему, која се налази на градилишту и копу „Дрмно“. Током августа радило се и на постављању далековада у дужини од три километра. Њиме се повезује извор напајања, смештен у трафостаници „Рудник 3“ са новим објектом. Треба напоменути да је завршена доградња далеководног поља 110 kV у ТС „Рудник 3“, чиме су обезбеђени услови за прикључење нове трафостанице. Носилац посла је кинеска компанија ЦМЕК, а извођач радова „Електротехника-Јужна Бачка“ – рекао је Златковић.

Изградњом и пуштањем објекта у рад, чија је вредност 5,7 милиона долара, биће и формално стављена тачка на реализацију инвестиционих активности које се односе на шести рударски систем за Површински коп „Дрмно“.

С. Ср.

■ Александар Златковић

Није лако постати мајстор на „ЕШ“

Потребно је време да се човек навикне на брзину, даљину, окретање и да савлада вештину управљања багером који се стално окреће

Багери дреглајн, „excavator dragline“ или багери са ужетом за вучу кашике, деценијама су били ослонац производног процеса површинске експлоатације угља на косточачким коповима. На копу „Дрмно“ обично их називају „ЕШ“.

Развојем рударства на косточачким коповима њих су потиснули модернији и савременији роторни багери са знатно већим производним капацитетом. Али и поред ове чињенице, дреглајн багери нису „пензионисани“. За њих, као и људе који њима управљају још увек има доста посла.

Који се послови данас обављају овим машинама, старим више деценија, како се њима управља, како изгледа радни дан посаде, био је разлог наше посете људима са дреглајн багера.

Наш домаћин био је Зоран Сарић, шеф за „ЕШ“ багере, и један од најстаријих дипломираних рударских инжењера на копу „Дрмно“, са 35 година радног стажа. – На површинском копу „Дрмно“ у експлоатацији су четири дреглајн багера, а планирамо да са копова „Кленовник“ и „Ђириковац“ преселимо на коп „Дрмно“ још два оваква багера. Највећи багер овог типа је багер „ЕШ 10/70“, што значи да је капацитет кашике 10 кубних метара, а дужина стреле 70 метара. Поред њега на копу раде и два багера са запремином радне кашике од шест кубика и дужином стреле од 45 метара.

Очи и слух као дијагностички инструменти

Дреглајн багеристи кажу да није довољно само упознати технику рада багера. Треба упознати његову душу, могућности.

– Е, ту човек мора да се ослане на слух, да чује машину, распозна звукове и на основу њих препозна да ли је у машинској сали све у реду или не. Багер се у току рада и визуелно посматра и обилази – кажу они.

■ Зоран Сарић

Најстарији багер овог типа на копу „Дрмно“ је „ЕШ 5/45“ – рекао је Сарић.

На питање који се послови обављају овим рударским „олдтајмерима“, Сарић је објаснио да је подужи списак послова.

– Ови багери скидају јаловину непосредно изнад угљеног слоја, равнају косине етажа. Њима се израђују рампе, копају канали за одвод воде и водосабирници. Прошле године смо доста тога урадили за потребе реконструкције угљеног система. Урађено је шест рампи, а ове године на време смо израдили силазну рампу у дужини од око једног километра, где је пребачено око милион кубика земље током израде трасе за транспорт новог багера до радне локације. На овом послу који је трајао више месеци, радили су људи са багера „ЕШ 26“, а касније је придодат и багер „ЕШ 6“, како би се предвиђени радови завршили на време. Урађена је и рампа за транспорт новог одлагача. Једноставно, „ЕШ“ никада не мирују. Иду са локације на локацију, са посла на посао. Багери су прешли километре и километре у транспорту и пребачено је исто толико кабла за електро напајање – објашњава Сарић.

Он истиче да се послови извршавају уз повећан напор запослених јер недостају људи. Један број радника отишао је у пензију, а на њихова места дошли су запослени из фирме „Косово Обилић“. Према његовим речима, то је тренутно решење, али важно је да се приме млади људи који би се обучавали уз искусне багеристе. Додаје да се мајстор не постаје преко ноћи, посебно на овом типу багера.

На предлог нашег домаћина кренули смо да обиђемо запослене на багеру „ЕШ 10/70“. Како

■ Србо Комљеновић

се приближавамо лежишту копа поред великих рударских система уочавамо и стреле дреглајн багера на разним позицијама на копу. Стрмим и расквашеним путем, јер је већ пре нашег доласка падала јака киша, спуштамо се у коп. Део пута прешли смо теренским возилом, а једну деоницу пешице да бисмо избегли ризик да се возило не заглави.

На бело-зеленом багеру дочекали су нас: Србо, Драган и Далибор. Били су видно изненађени нашом посетом. Као прави домаћини, понудили су нас кафеом и водом.

Србо Комљеновић, ВКВ багериста, искусан је багериста са радним стажом од 35 година. Кратко је радио на роторном багеру на копу „Ђириковац“, а после тога прешао је на „ЕШ“. Србо се присећа дана када је први пут узео команде дреглајн багера у своје руке. Каже да му није било свеједно и да треба времена да се човек навикне на брзину, даљину, окретање и да савлада вештину управљања багером. Питамо га да ли је тешко радити на багерима овог типа.

– Тешко је радити на „Ешевима“. Теже него на роторним багерима који имају сву могућу технику. На „ЕШ“ багеру ради се и ногама и рукама. Ногама се притискају папучице за окрет багера, а рукама се управља дизањем и спуштањем катарке, забацивањем кашике, повлачењем радног елемента, истовар... Багер се стално окреће и човек мора да буде потпуно концентрисан и на опрезу. Комплетан рад руку и ногу мора да буде усклађен. Човек се психички и физички исцрпљује током рада. Тешко је, како год да окренеш. Мени је теже да радим при високим температурама, поготово када се налазимо на позицији где смо директно

изложени сунцу. Испред нас су стаклене површине тако да врелина лако пробија и подиже температуру у кабини. Не можемо да се пожалимо на услове рада. Имамо нову климу, апарат за воду... – каже Комљеновић.

Драган Ранђеловић, сменски рударски надзорник за „ЕШ“ багере, истиче да је безбедност на првом месту

– Ми смо мали и сложен тим људи који ради на „ЕШ“ багерима. Међусобно се помажемо, поготову када багер иде у транспорт. На првом месту је безбедност људи. На машини има доста ротирајућих елемената и друге опреме. Током рада багер се стално окреће и треба водити рачуна на све. Сложен је и тежак посао људи који раде на багерима оваквог типа. Најтеже је када се багер транспортује са једне на другу локацију. Тада треба пазити на електро кабл, пробадање и да се не дође до стварање чепа, односно да база багера не налегне на тло због пробадања. Сви багери „ЕШ“ имају годишње километарске транспорте јер се селе са радилишта на радилиште. Највише посла имали смо за време поплава када смо чистили терен од муља, вадиле секције и траке – каже наш саговорник.

Драган има 38 година радног стажа. Радио је на БТО систему, а од 1994. године је на „ЕШ“ багерима. Каже да није лако радити на овим машинама, али да се он навикао на све околности и да је после скоро четири деценије рада, посао за њега рутинан.

Далибор Тадић, са радним искуством од 30 година, најмлађи је у овој смени. Пре доласка на „ЕШ“ багер радио је на роторном багеру на копу „Кленовник“.

■ Драган Ранђеловић

– Није лако радити ни на роторном нити „ЕШ“ багеру. Сваки багер има своје специфичности. Мислим да је теже на „Ешевима“ јер се ради рукама и ногама. То све треба синхронизовати. Веома брзо сам савладао технику управљања багером, али искуство је оно што је неопходно сваком ко се бави овим послом. Радимо тимски, нема нас пуно и објективно нам недостају помоћници и мајстори – каже Тадић.

Као посебно искуство он истиче транспорт багера од копа „Кленовник“, преко копа „Ћириковац“ до копа „Дрмно“. Реч је о више километарском транспорту сложеном трасом која је ишла и испод далековаода, преко реке Млаве.

Од наших саговорника сазнали смо да се за релативно кратко време савлада техника

■ Далибор Тадић

управљања багером, али искуство је кључ свега. Знање се преноси са старијих на млађе багеристе, али човек мора сам да прође кроз разне ситуације да би стекао самопоуздање и сигурност. Да би неко постао добар багериста на „ЕШ“ багерима, према мишљењу наших домаћина треба најмање пет година, и зато би било добро на време упослити младе људе који би се обучавали за будуће мајсторе-багеристе „ЕШ“ багера.

Из кабине багеристе степеницама се спуштамо у машинску салу, а из ње излазимо из багера. Идемо према нашем превозном средству, а багер је наставио са радом. Биће ту још неко време кад заврши задати посао, после опет креће у транспорт на другу радну позицију.

Саша Срећковић

■ Ватрогасна јединица огранка „ТЕ-КО Костолац“

Ове године 90 интервенција

Ватрогасна јединица косточачког огранка ЕПС-а од почетка 2019. године имала је укупно 90 интервенција. Од тога је 20 било на депонији смећа у Костоцу. Већина интервенција се одвија ван круга огранка, на све бројнијим дивљим депонијама смећа које људи запале, а пожар се касније брзо шири због суве траве, јер је у овим летњим месецима било мало падавина. Ширењу ватре доприноси и ветар. Неодговорно понашање појединаца доводи до угрожавања објеката, до спуштања и ширења дима, као и отровних гасова.

– Ватрогасна јединица огранка „ТЕ-КО Костолац“ је добро покривена возилима и у свом раду користи модерна средства и опрему за гашење пожара. У јединици немамо довољно људи, јер је део наших радника отишао у пензију, а уместо њих нису ангажовани нови ватрогасци. Зато тренутно у свакој смени имамо по два човека мање него што је потребно, а обим посла се проширио, јер се проширује коп „Дрмно“ и повећава се број објеката у кругу

обе термоелектране. Добра је ствар што је део запослених, који у огранку раде са угљима, мазивима, горивом, прошао обуку и полагао испите из противпожарне заштите, чиме је повећан број људи обучених да делују у случају пожара – каже Саша Делић, командир ватрогасне јединице огранка „ТЕ-КО Костолац“.

Он наводи да је потребно да се у наредном периоду изграде и обнове приступни путеви ка

Апел „ТЕ-КО Костолац“

Сектор за управљање ризицима „ТЕ-КО Костолац“ апелује на запослене да не пале растине поред пута и остатке усева на њивама због опасности од пожара. „Позивамо све запослене огранка „ТЕ-КО Костолац“, да обрате посебну пажњу на могуће избијање пожара у својој околини, као и на особе које би се са тим могле довести у везу, те да сазнања о томе одмах пријаве надлежној служби у оквиру Сектора за управљање ризицима“ – поручују надлежни из огранка.

свим локацијама у „ТЕ-КО Костолац“, како би ватрогасна јединица могла да приђе возилима приликом интервенције.

Приоритетан задатак ватрогасне службе је да чува енергетске објекте у косточачком огранку ЕПС-а. Међутим, ова служба често интервенише и ван круга, а број таквих интервенција је највећи.

Закон о заштити од пожара забрањује спаљивање остатака стрних усева, биљних остатака и смећа на отвореном простору. Забрањено је и ложење отворене ватре у шуми и на удаљености од 200 метара од руба шуме, изузев на одређеним, видно обележеним местима.

За непоштовање законских мера заштите од пожара предвиђене су прекршајне казне у износу од 300.000 до 1.000.000 динара за фирме, за одговорну особу у фирми од 10.000 до 50.000 динара, за предузетника од 150.000 до 500.000 динара и за грађане у износу од 10.000 динара. Уколико пожар проузрокује штетне последице по живот или имовину већих размера, виновници подлежу и кривичној одговорности.

П. Ж.

Почела изградња

Циљ пројекта је испуњавање домаће и стране законске регулативе енергетског сектора у области екологије

У кругу термоелектране „Костолац Б“ почела је реализација још једног великог пројекта за унапређење заштите животне средине, изградња постројења за третман отпадних вода децентрализованог типа, које ће у свом саставу имати три постројења и локални сепаратор уља на атмосферској канализацији.

Прво је постројење за пречишћавање отпадних вода након одсумпоровања и вода из ХПВ, капацитета две линије по 45

■ Постројење за пречишћавање санитарних вода

кубних метара на сат. Ту је, затим, постројење за пречишћавање замазућених и зауљених отпадних

постројења за пречишћавање зауљених и замазућених отпадних вода, као и постројења

за пречишћавање санитарних отпадних вода су у току. Ускоро ће почети и изградња постројење за пречишћавање отпадних вода након одсумпоровања и хемијске припреме воде – рекла је Љиљана Велимировић, менаџер пројекта и додала да су пројектом обухваћене и количине отпадних вода, које ће настајати на новом блоку Б3, снаге 350 мегавата.

Овај пројекат је део националног програма ИПА 2013, који се финансира средствима Европске уније и „Електропривреде Србије“.

П. Животић

Извођачи радова

Радове на изградњи новог постројења изводи конзорцијум, који предводи француски „SADE CGTH“. Чланови овог конзорцијума су и компаније „Veolia Water Solutions&technologies“ из Београда, „Veolia Water S.T.I.“ (Француска), затим „Veolia Water Solutions&technologies“ (Румунија) и „Енерготехника-Јужна Бачка“ из Новог Сада.

■ Постројење за зауљене воде-базен пречишћене воде

Вредност пројекта

Укупна вредност уговора о радовима је 5,4 милиона евра. Већи део средстава, у износу од 85 одсто, покриће се из фондова Европске уније, док ће „Електропривреда Србије“ пројекат кофинансирати са 15 одсто потребних финансијских средстава.

вода, капацитета две линије по 30 кубних метара на сат, и треће је постројење за пречишћавање санитарних отпадних вода.

Грађевинска дозвола за изградњу добијена је 16. априла, радови су у току, а циљ пројекта је испуњавање домаће и стране законске регулативе енергетског сектора у области екологије.

– Радови на изградњи

■ Простор будућег АПИ сепаратора у оквиру зауљених вода

Забележено 13 повреда на раду

Костолачки огранак ЕПС-а из области безбедности и здравља на раду од почетка 2019. године спроводио је процедуре, као и друге документоване информације установљене у претходним годинама. Политика огранка „ТЕ-КО Костолац“, која је усклађена са Политиком заштите здравља и безбедности на раду ЈП ЕПС, подразумева спречавање повређивања отклањањем или смањењем ризика ради остварења крајњег циља – нула повреда на раду.

У првих осам месеци 2019. године у „ТЕ-КО Костолац“ забележено је 13 повреда. Од овог броја, девет су биле лаке, а четири тешке. По једна лака повреда десила се у термоелектранама „Костолац А“ и „Костолац Б“, као и у дирекцији огранка, док је на Површинском копу „Дрмно“ дошло до шест лаких повреда. На копу „Дрмно“ забележене су три тешке повреде, а у ТЕ „Костолац Б“ једна.

Битно је напоменути да је за све повреде до којих је дошло извршена комисијска анализа околности и покренуте су корективне мере. Циљ огранка „ТЕ-КО Костолац“, као и „Електропривреде Србије“, је да се ова област и даље унапређује, на чему се континуирано ради.

П. Животић

■ Победничка екипа ПРММ

■ Синдикат радника ЈП ЕПС угостио колеге из Русије

Енергетика кључна за развој

У оквиру посете Синдикату радника ЈП ЕПС, представници синдиката „Арету“ из Руске федерације крајем августа боравили су и у огранку ТЕ-КО „Костолац“, где су им домаћини били Жељко Војиновић, председника синдиката копа „Дрмно“ и Душан Бакић, председник синдиката „Термоелектрана Костолац“. Госте је у име огранка поздравио Веселин Булатовић, директор за производњу угља „ТЕ-КО Костолац“.

Представници руског синдиката посетили су Термоелектрану „Костолац Б“ и Археолошки парк „Виминацијум“. У име синдиката „Арету“ домаћинима се захвалио Анатоли Андросович, нагласивши да су рударски и енергетичарски посао потпуно идентични у обе земље и да је то област привреде од које зависи читав индустрија и друштво једне земље.

Н. А.

Произвођачи угља најбољи

Крајем августа се у Врњачкој Бањи окупило више од 500 такмичара у 16 спортских дисциплина

На овогодишњим, 42. по реду, Спортским сусретима радника Синдиката „Електропривреде Србије“ у Врњачкој Бањи крајем августа учествовало је више од 500 такмичара у 16 спортских дисциплина, а запослени из Координације за производњу угља заузели су прво место у генералном пласману.

Они су остварили најбоље резултате са 67 поена, док су спортисти дистрибуције енергије са 60 бодова заузели друго место. Запослени у производњи електричне енергије са 45 поена нашли су се на трећој позицији, четворопласирана екипа хидроенергије освојила је 31 бод, а петопласирана је била Пета координација са 23 бода.

Организатор ових сусрета је био Синдикат радника „Електропривреде Србије“ који годинама одржава традицију дружења и спортских надметања запослених у једном од највећих предузећа у Србији. Као и сваке године, спортисти из пет синдикалних координација: (за производњу угља, дистрибуцију електричне енергије, производњу термоенергије и хидроенергије, као и Пете координације, коју чине ЈП „Електропрежа Србије“, Дирекције ЕПС-а и ЕПС Турс) традиционално су се окупили и у пријатном амбијенту дружења

■ Отварање игара

учествовали у спортским надметањима. Ривалство је почињало и завршавало се на терену, а остатак времена протекао је у успостављању нових и учвршћивању старих пријатељстава.

Интонирањем химне Републике Србије свечано су отворени радничко-спортски сусрети запослених у ЕПС-у. Најпре се присутнима обратио Милан Ђорђевић, председник Синдиката радника „Електропривреде Србије“, рекавши да су сви учесници уједно и победници на овим играма. Фер и спортско надметање такмичарима је пожелио и професор Дејан Поповић, председник Савета агенције за енергетику, а сусрете је званично отворио проф. др Александар Гајић, члан Надзорног одбора ЕПС-а.

После четири одигране утакмице у малом фудбалу за сениоре, победници су били играчи екипе за производњу угља, са освојених 10 бодова и највише постигнутих голова. Друго место припало је дистрибуцији, а на трећем месту нашли су се фудбалери термоенергије. У категорији ветерана најбољи су били дистрибутери, угљари су заузели другу, а термаша трећу позицију.

Кошаркаши дистрибуције освојили су прво место са пет бодова. Са само бодом мање, на другој позицији, били су кошаркаши из производње угља, а на трећем месту била је екипа из хидроенергије.

У одбојци за мушкарце најбољи су били произвођачи угља. На другом месту табеле су одбојкаши из термоенергије, а на трећем екипа дистрибутера електричне енергије. Најбољу игру у одбојци за жене показале су одбојкашице из дистрибуције, које су иза себе оставиле екипе из производње угља и Пете координације.

У дисциплини надвлачења конопца први су били момци из производње угља. Конопаши из дистрибуције освојили су друго, а екипа из хидроенергије треће место.

У надметањима у стоном тенису за мушкарце најбољи су били такмичари из производње угља.

Фер игра и спортски дух

Доделом пехара и проглашењем најбољих екипа и појединаца игре је затворио Милан Ђорђевић, председник Синдиката радника ЕПС-а, који је овом приликом изразио задовољство што су сви учесници једни другима честитали и тако показали фер игру и спортски дух.

На другом месту су тенисери из дистрибуције електричне енергије, док је треће припало екипи из термоенергије. Најбоље жене у овој дисциплини су биле дистрибутерке, а иза њих на табели су стонотенисерке угљара, док је трећу позицију заузела хидроенергија.

У пикаду, дисциплини резервисаној за жене, најбоље су биле такмичарке из термоенергије, које су победиле даме из угљарског сектора и хидроенергије.

Најбоље резултате у шаху остварили су представници производње угља, иза њих су шахисти из дистрибуције и хидроенергије. Пливачи из производње угља освојили су прво место, за њима су на табели пливачи из термоенергије и дистрибуције. У женској конкуренцији, угљарке су зазеле прву позицију. На другој су биле пливачице из термоенергије и на трећој из Пете координације.

У стрељаштву за мушкарце дистрибутери су били на врху табеле. Други су стрелци из производње угља, а трећи из термоенергије. У овој дисциплини најбоље у женској конкуренцији су даме из дистрибуције. На другом месту су биле термоенергетичарке, а на трећем Пета координација. Прво место у куглању освојили су такмичари из екипе производње угља, други су били термаша, а трећи дистрибутери електричне енергије. Риболовци из производње угља су заузели прву позицију, други су били дистрибутери, а хидроенергија на трећем месту.

Т. Крупниковић

Олдтајмери на улицама Костолаца

Десет власника најлепших старих аутомобила награђено пехарима

Други скуп старовременских аутомобила, који је организован 25. августа, изазвао је велико интересовање бројних посетилаца. Костолачка Улица Боже Димитријевића била је испуњена вредним временским четвороточкашима из целе Србије.

На свечаном отварању Далибор Ружић, председник Српског савеза за историјска возила, ауторизованог од стране Светске организације ФИВА за Србију, истакао је да се на скупу могу видети неки лепо, изузетни и ретки аутомобили.

– Овакве изложбе су значајне за развијање наше техничке традиције и културе. Зато верујем да ће овакви скупови пробудити жељу код људи да своје старе аутомобиле врате на тачкове и да их користе – рекао је Ружић.

Председница костолачке Скупштине Милена Церовшек указала је на историју Костолаца и значај оваквих манифестација.

– Костолац је постао препознатљив и по догађајима у оквиру манифестације „Костолачко лето“. Ова манифестација је од прошле године обогаћена још једним интересантним скупом, ретко виђеним у Браничевском округу – скупом историјских аутомобила. Наш град је и по томе јединствен у округу – навела је Церовшек.

Десет најуспешнијих излагача из Костолаца

награђено је пехарима. Награде су добили Дејан Стевић (удружења „Поморавље“ из Параћина) за возило „Trijumb“, Јевта Павловић из истог удружења за „Taunus“, Илија Жигић из Београда за свој „NSU 1000“, као најстарији учесник, затим Бранко Поповић из Београда за „Fiat 500“, Мирољуб Јовић за „Volvo Amazon“, Жарко Цветићанин за „Заставу 101“, Ђоле Михајловић за „Rover 2000 TC“, Александар Кућковић за „Фићу“, Никола Филиповић за „Opel“ из 1965. године и Миливој Јованов за „Audi“ из 1967. године.

Програм ове занимљиве манифестације употпунили су културно-уметничка друштва „Света Петка“ и „Кленовник“, вокална солисткиња Марија Стојићевић, као и

дегустација сланих и слатких српских послатице, које су припремиле чланице Удружења жена „Кленовник“.

После програма у центру града, учесници су се упутили до Тодићеве цркве у Старом Костоцу. Тамо их је археолог Драгана Спасић Ђурић упознала са историјом ове знамените грађевине у којој се чувају и три тек рестауриране слике уметника Уроша Пређића, али и са животом и делом капетана Тодића.

Организатори скупа били су Удружење љубитеља олдтајмера „Костолац“ и Центар за културу „Костолац“, а покровитељ градска општина Костолац.

П. Ж.

Неговање традиционалних вредности

Очување старих заната који полако нестају - ткање, плетење, хеклање, шивење, дрводељство

Удружење за промоцију културе, традиције и туризма „Од књиге до душе“ из Костолаца организовало је 24. августа за своје суграђане радионицу старих заната (ткање, плетење, хеклање, шивење, дрводељство), као и изложбу домаћих пита. Ове активности су део пројекта „Траговима прошлости – очување културне традиције кроз старе занате и јела нашег краја“.

Овим пројектом Удружење „Од књиге до душе“ жели да сачува од заборавља старе занате и јела нашег краја, као и да заинтересује суграђане да и сами раде на очувању и промовисању своје културне традиције. Обнова и очување културно-историјског наслеђа је обавеза и према нашој прошлости и будућности.

Знања и вештине старих заната, преносе се са генерације на генерацију, пружајући осећај континуитета које заједнице, групе и појединци препознају као део свог идентитета и културне баштине. Рецепт традиционалних јела, специфични за сваки крај, преносе се већ стотинама година с колена на колено, и самим тим доприносе свеукупном културном значају.

Пројекат је реализован уз подршку градске општине Костолац, Цркве Светог Максима Исповедника, Културно-уметничког друштва „Костолац“ и Кола српских сестара из Пожаревца, које су овом приликом и саме представиле своје рукотворине.

П. Ж.

■ Међународна гостовања костолачких фолклораца

Лето у знаку игре

Чланови КУД „Костолац“ гостовали су на 65. Међународном фолклорном фестивалу, одржаном средином августа у чешком граду Червени Костелец.

– На смотри у Чешкој учествовали су чланови 11 фолклорних ансамбала. Својим играма представили су се фолклорци из Италије, Словачке, Јапана, Ускршњег острва, Бугарске, Тајвана, Аргентине, Француске, Панаме, Србије и Чешке. С обзиром на то да је Червени Костелец близу Пољске, костолачки ансамбл гостовао је и у Хронову – рекао је Никола Топо, председник КУД „Костолац“.

Први међународни фестивал у овој години на коме су гостовали Костолчани био је 58. Балкански фестивал песама и игара у Охриду у Северној Македонији, одржан у јулу.

П. Ж.

Дружење и такмичење најмлађих

На платоу испред костолачке спортске хале 21. августа је одржано финале такмичења за децу „Игрица без граница“, које је Центар за културу организовао у склопу манифестације „Костолачко лето 2019“. Конкуренија је била велика, а све игре су биле прилично захтевне. Деци је тако пренета порука колико је важно бити активан, бавити се спортом и рекреацијом.

У финалу су се такмичиле екипе из Петке, Старог Костолца, Кленовника, Дрмна и Костолца. Екипе су се надметале у различитим играма, од трке са лаворима, преношења јаја у кашикама, преношења воде у пробушним кесам, лимбо плесу, трци са џаковима, склапању најдуже речи, трчању са фризбијем и „шиз квизу“. Прво место заузела је екипа „Костолчани“ из Костолца, друго „Жабе“ из Старог Костолца и треће „Алигатори“ из Кленовника. Они су добили ваучере које могу да искористе за куповину школског прибора у књижари „Школарец“. Награда за прво место била је 10.000 динара, за друго и треће место 5.000, односно 3.000 динара. Након завршеног такмичења организована је журка уз маскоте.

Циљ игара је био да се промовишу праве вредности, такмичарски дух које деце, као и дружење са вршњацима. Покровитељ манифестације била је градска општина Костолац.

П. Ж.

■ У сећање

Саво Мартиновић

(1962–2019)

Саво Мартиновић је рођен 27. јануара 1962. године у Кикинди. У Костолац је дошао 1. јула 1991. у тадашњи ИЕК „Костолац“. Од тада је све до 13. септембра ове године као возач, заједно са својим сапутницима, прешао велики број километара у земљи и иностранству.

Сви који су сарађивали и путовали у претходних 28 година са Савом кажу да је увек био изузетно

одговоран и тачан. Никада није каснио и увек је водио рачуна о благовременом сервисирању аутомобила. Поред колега и великог броја људи који су га познавали као доброг човека и врхунског професионалца, Саво ће свакако највише недостајати својој породици – супрузи Ружици, ћерки Бојани и сину Бојану.

■ Спортске вести

Припреме гимнастичара за репрезентацију

У Костолцу је од 15. до 21. августа организован камп намењен кандидатима за кадетску, јуниорску и сениорску репрезентацију Србије у мушкој спортској гимнастици. Са њима су радила шесторица најбољих тренера, међу којима је и Душан Маровић из Костолца.

Међу петнаестак такмичара у раду су учествовала и двојица представника костолачког „Партизана“ – Петар Вефић и Срећко Стојадиновић, у конкуренцији сениора. Списак учесника кампа сачињен је на основу резултата постигнутих у последње две године, а припреме су намењене јуниорима који би требало да учествују на предстојећим домаћим такмичењима и припрема за Првенство Европе 2020, сениорима који учествују на Првенству света и најперспективнијим млађим гимнастичарима на основу резултата са последњег државног првенства.

Турнир у одбојци на песку

Турнир у одбојци на песку одржан је 17. августа у Спортско рекреативном центру „Топољар“. Ово атрактивно такмичење је организовао Центар за културу „Костолац“ у сарадњи са одбојкашким клубом „Рудар“.

Турнир је одигран по стандардним правилима одбојке на песку, са по два играча у екипи, а овогодишњу титулу мушкој конкуренцији изборила је екипа „Љовисна“, друго место заузела је екипа „Сеничани“, а треће „Врбница“. За најбољег играча проглашен је Филип Драговић. У женској конкуренцији прво место освојила је екипа „Покемони“, турнир је на другој позицији завршила екипа „Twins“, а на трећој „Лавице“. За најбољу играчицу проглашена је Александра Ћирић.

Рукометашице играле на песку

У Спортско-рекреативном центру „Топољар“ у августу је одржан турнир у рукомету на песку. На овом такмичењу, које је организовано у женској конкуренцији, учествовало је 12 екипа сврстаних у две категорије, сениорке и млађе селекције. Поред Костолца, учествовале су екипе из Лазареваца, Петровца, Подгорице, Пожареваца и Горње Трнавe.

У категорији сениорки прво место освојила је екипа ЖРК „Колубара“, друго је заузела екипа РК „Бек“, а треће ЖРК „Рудар“. Најбољи голман била је Милица Нешић („Колубара“), за најбољег играча проглашена је Анђела Ковачевић (РК „Бек“), док је најбољи стрелац турнира била Теодора Димитријевић („Рудар“).

Турнир у рукомету на песку за млађе категорије освојила је екипа ЖРК „Колибри“. На другом месту нашла се екипа ЖРК „Пожаревац“, а на трећем ЖРК „Слога“. За најбољег голмана проглашена је Нађа Иванишевић („Слога“), најбоља играчица била је Јована Вујичић („Пожаревац“), док је најбољи стрелац турнира млађих категорија Николина Илић („Колибри“).

Одличан старт фудбалера

Фудбалери „Рудара 2001“ одлично су отворили сезону у Браничевској окружној лиги. Костолчани су на отварању првенства на свом стадиону „Бора Бека“ убедљиво савладали „Слогу“ из Буровца са 6:0.

„Зелено-црни“ су били убедљиви и у 2. колу. На гостовању у Жабарима победили су домаћи „Борац“ – резултатом 4:0. После два одиграна кола „Рудар 2001“ је освојио максималних шест бодова, тако да заузима лидерску позицију на табели, у конкуренцији 16 клубова.

Припремио: П. Животић

Рудник покренуо и другу индустрију

Поред рудника, Вајферт је подигао прво циглану, а потом парни млин и фабрику стакла

Нова технологија копања и решетања код селекције доносила је све веће количине ситног угља за који није било купаца. Тада Ђорђе Вајферт доноси одлуку да отвори циглану поред рудника, што је и учињено. Осим цигле у новој циглини прављен је и цреп, али уместо продаје сва производња трошена је за изградњу колоније. Циглана је доносила само 2.000 динара од продаје тако да је убрзо и угашена под конкуренцијом сељака, који су у својим

њивама правили циглу и цреп. Ипак, колонија која и данас постоји саграђена је управо од цигле из Вајфертове циглане у селу Костолац.

Након гашења циглане, Ђорђе Вајферт је 1890. године подигао двоспратни млин како би трошио ситни, равни угаљ. У изградњу и опремање млина уложено је 31.000 динара. Овај млин опслуживао је Стижане, а брашно је завршавало у пекарама и дућанима у Београду. Потребе за стаклом су биле све веће у Србији крајем 19. века, тако да је одлука о подизању фабрике стакла била више него оправдана. Енергија за топљење кварца била је у угљу, тачније угљеној прашини, а транспорт равног стакла до Београда обављао се дереглијама Дунавом.

Под крај 19. века у руднику и рударској колонији у Костолцу живело је и радило укупно 136 људи, од чега је било 34 жене и 58-оро деце, док су у руднику радила 44 мушкараца. Рудником

рудно поље - 4,1 квадратни милион метара. Угаљ је лигнит из најмлађе терцијерне формације. Слој који се експлоатише је 18,6 метара. Рудник лежи непосредно на Дунаву и има своје нарочито паробродско пристаниште где се непосредно угаљ из рударских кола утовара на шлепове. Угаљ се извозио рудничком железницом на коњску вучу дужине 3.100 метара, од чега се у јами налазило 2.600 метара, а 500 на површини до места за истовар. Зими када је Дунав ледио, није било пловидбе, па се угаљ истоварао на депонију са које је дизан и утоваран у шлепове кад би лед попустио".

На изложби се нашла и велика фотографија рудника на којој се виде кровови колоније, улаз у јаму и поврх колоније, парни млин.

С обзиром да су рудишта ницала широм Србије, власти у Београду ангажовале су саксонског рударског стручњака Оскара Билхарца да прегледа све руднике. Позната

Билхарцова експертиза

Експертиза је објављена и о Костолцу, који је добио пролазност као савремено рудиште, пише: „Рудник је сређен и води се инжењерска брига. Слој лигнита је моћан од 21 метра и креће се хоризонтално, припада неогену. Преривање се врши врло рационално, а откоп једне тоне кошта пет динара док се на тржишту продаје по седам динара. Годишње се у њему откопавало 25.000 тона.“

су управљали о инжењер Франц Шестик, Чех из Пилзена, један рачуновођа и један надзорник.

Пред крај 19. века Костолачки рудник нашао се игром случаја на највећој изложби техничких достигнућа до тада организовану у Паризу 1900 године. Наиме, др Димитрије Антул је за ову изложбу припремио књигу „Преглед рудишта у Краљевини Србији“, преведену на пет језика. Поред историје рударства у Србији, као репрезентативни рудник угља представљен је Костолац. У глави 14. Антул каже: „Угљени рудник Костолац, Ђорђа Вајферта индустријалца из Београда. Рудник постоји у округу пожаревачком, општини костолачкој, има 41

Билхарцова експертиза изазвала је веома бурну реакцију за ондашње време и налагала је да се више од 80 одсто рудишта затворе, јер нису одговарали тадашњим „европејским“ стандардима. Међутим, Србија је била неразвијена и није била спремна на такве потезе због чега је ова експертиза објављена само у оним деловима који су одговарали комисији Министарства народне привреде, која је и именована 1899. године, поводом извештаја Билхарца, наведено је у историјским документима.

Н. Антић

/// Фото: Саша Срећковић - Запазак сунца на костолачком „Топољару“

CIP – Каталогизација у публикацији
 Народна библиотека Србије, Београд 658(497.11)(085.3)
 [Електропривреда Србије Енергија Костолац] **ЕПС Енергија Костолац** / главни и одговорни уредник
 Новица Антић. - 2017, бр. 1 (15. нов.) - Костолац : Електропривреда Србије, 2017 - (Инђија : Комазец). - 30 cm
 Месечно. - Је наставак: ТЕ-КО Kostolac = ISSN 2217-3374
 ISSN 2560-5135 = ЕПС Енергија Kostolac
 COBISS.SR-ID 250295820

